

УДК 378.147:371.134

DOI 10.31654/2663-4902-2025-PP-2-201-209

Долматова М. П.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
dolmatovam129@gmail.com
orcid.org/0000-0002-8116-5952

Гордієнко Т. В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
початкової освіти, психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
hordienkotana@gmail.com
orcid.org/0000-0002-4662-1895

Чжан Цзюнь

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
czanczun@gmail.com
orcid.org/0009-0001-8002-3207

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ПРОЄКТУВАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ**

Вивчення теоретичних аспектів формування проєктувальних компетентностей майбутнього вчителя є надзвичайно актуальним, оскільки відповідає потребам освітньої реформи, тенденціям європейської інтеграції та запитам сучасного суспільства до інноваційної особистості педагога. У статті розглядаються теоретичні аспекти формування проєктувальних компетентностей майбутнього вчителя в контексті сучасних вимог до професійної педагогічної підготовки. З урахуванням трансформацій в освіті, що пов'язані з діджиталізацією, орієнтацією на компетентнісний підхід та зростанням ролі інтегрованих знань, здатність педагога до якісного проєктування освітнього процесу набуває особливої значущості.

У дослідженні уточнено понятійно-категоріальний апарат теми, зокрема розкрито зміст терміна «проєктувальні компетентності», що розглядається як інтегрований комплекс знань, умінь, навичок, цінностей та особистісних якостей, які забезпечують здатність до ініціації, планування, реалізації та рефлексії педагогічних проєктів. Виокремлено основні структурні компоненти проєктувальної компетентності: когнітивний, діяльнісний, мотиваційно-ціннісний та рефлексивний.

Особлива увага приділяється аналізу педагогічних умов, які сприяють ефективному формуванню цих компетентностей у майбутніх учителів: організація проєктно орієнтованого навчання, інтеграція міждисциплінарного підходу, застосування цифрових технологій та активне залучення студентів до творчої і практичної діяльності.

У статті також обґрунтовано роль викладача як фасилітатора навчального процесу та носія цінностей проєктної культури. Зроблено висновок, що систематичне впровадження проєктних методик у підготовку майбутніх педагогів є запорукою їхньої готовності до інноваційної діяльності в умовах Нової української школи.

Ключові слова: проєктувальні компетентності, майбутній учитель, проєктна діяльність, педагогічна освіта, компетентнісний підхід.

Постановка проблеми. Сучасна трансформація освіти, пов'язана з реалізацією Концепції Нової української школи, впровадженням компетентнісного підходу, цифровізацією та глобальними викликами, зумовлює переосмислення змісту та форм професійної підготовки майбутніх учителів. Від сучасного педагога вимагається не лише знання предмета та володіння методиками викладання, а й здатність проєктувати повноцінний освітній процес, враховуючи потреби здобувачів освіти, технологічні можливості та запити суспільства.

Проєктувальні компетентності у цьому контексті виступають ключовим елементом професійної підготовки вчителя, адже саме вони забезпечують готовність до планування, створення, впровадження та оцінювання інноваційних педагогічних рішень. Формування цих компетентностей вимагає цілісного підходу, який поєднує теоретичну обґрунтованість, практичну спрямованість, міждисциплінарність і цифрову грамотність.

Попри зростаючий інтерес до проєктного навчання у світовій педагогіці, в українському науковому просторі все ще недостатньо систематизовано теоретико-методичні засади формування проєктувальних компетентностей саме у студентів педагогічних спеціальностей. Відсутність чітких визначень, структурних моделей і педагогічних умов створює науково-практичну прогалину, яка потребує глибокого дослідження.

Таким чином, вивчення теоретичних аспектів формування проєктувальних компетентностей майбутнього вчителя є надзвичайно актуальним, оскільки відповідає потребам освітньої реформи, тенденціям європейської інтеграції та запитам сучасного суспільства до інноваційної особистості педагога.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування проєктувальних компетентностей розглядається як системний процес, що інтегрує знання педагогіки, психології, методики навчання та інформаційних технологій. В основі цього процесу – ідеї особистісно орієнтованого навчання (І. Бех), діяльнісного підходу (О. Леонтьєв, Л. Виготський) та конструктивізму (Ж. Піаже, С. Пейпер), які підкреслюють важливість активної участі студента у створенні знань через практичну діяльність [7]. Проєктне навчання виступає ефективним засобом розвитку професійної автономії, креативності та рефлексії.

Останніми роками проблема проєктувальних компетентностей активно досліджується у працях таких науковців, як: В. Луговий [3], який наголошує на необхідності оновлення змісту педагогічної освіти відповідно до потреб сучасної школи; Л. Карамушка [2], яка акцентує увагу на психологічній готовності до інноваційної діяльності; О. Пометун [4], що розглядає проєктну діяльність як важливу складову формування громадянських і соціальних компетентностей; Н. Бібік [1], яка досліджує зміст професійних компетентностей вчителя в умовах Нової української школи.

Водночас, у сучасному науковому дискурсі бракує системного аналізу теоретико-методичних засад формування саме проєктувальних компетентностей у майбутніх учителів в межах фахової педагогічної підготовки.

Попри наявні напрацювання, залишається недостатньо з'ясованим сутнісний зміст поняття «проєктувальні компетентності» у педагогічному вимірі, структура й компоненти цих компетентностей, ефективні дидактичні умови їх формування в процесі професійної підготовки в ЗВО, засоби інтеграції міждисциплінарного проєктування у фахові дисципліни.

Метою статті є теоретичне осмислення сутності проєктувальних компетентностей майбутнього вчителя, визначення їх структури та обґрунтування педагогічних умов, що забезпечують ефективне їх формування у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному освітньому середовищі, яке швидко змінюється під впливом цифровізації, глобалізації та соціальних трансформацій, перед педагогами висувуються нові професійні виклики. Від учителя вимагається не лише глибоке знання навчального предмета, але й здатність само-

стійно проєктувати освітні середовища, моделювати навчальні ситуації, застосовувати інноваційні підходи та засоби навчання. Саме тому поняття проєктувальних компетентностей набуває особливої актуальності у системі підготовки майбутніх учителів.

Теоретично проєктувальні компетентності можна визначити як інтегральну здатність особистості до усвідомленого проєктування педагогічного процесу – від аналізу потреб і планування до реалізації та рефлексії результатів. Ця компетентність поєднує знання про методи і технології проєктування, уміння створювати навчальні продукти (сценарії, уроки, програми), мотивацію до інноваційної діяльності, рефлексивну здатність до оцінки й корекції проєктів [4, с. 35].

Формування таких компетентностей ґрунтується на кількох ключових педагогічних підходах:

- *діяльнісний підхід*: компетентність розвивається через активну практику – студенти вчаться шляхом створення власних педагогічних проєктів (уроки, інтегровані курси, позакласні заходи тощо);

- *компетентнісний підхід*: орієнтація не лише на знання, а й на результат – здатність застосовувати ці знання в реальних або змодельованих педагогічних ситуаціях;

- *особистісно орієнтований підхід*: врахування індивідуальних можливостей студента, розвиток його автономії, відповідальності й ініціативи;

- *конструктивістський підхід*: студент виступає активним суб'єктом навчання, який самостійно конструює знання та освітні продукти в процесі дослідження, співпраці, рефлексії [2, с. 90].

У науковому дискурсі формування компетентностей майбутніх учителів розглядається крізь призму низки суміжних понять. Для розкриття змісту проєктувальних компетентностей доцільно врахувати такі ключові категорії:

компетентність – інтегрована здатність діяти в певній сфері діяльності на основі знань, умінь, навичок, цінностей та досвіду [3, с. 7];

педагогічне проєктування – цілеспрямований процес створення освітніх продуктів (програм, уроків, курсів, освітнього середовища), що базується на аналізі потреб і передбачає планування, реалізацію та рефлексію [4, с. 37];

професійна готовність – системна якість особистості, яка відображає рівень підготовки до виконання професійних функцій [1, с. 24].

Отже, *проєктувальні компетентності* – це система професійних якостей, що забезпечують здатність майбутнього вчителя здійснювати цілісне педагогічне проєктування з орієнтацією на потреби учнів, освітню мету, інструментарій і контекст навчання.

На основі аналізу літератури можемо констатувати, що під цим поняттям розуміють: інтегрований комплекс знань, умінь, мотиваційних установок, цінностей і досвіду, який дозволяє майбутньому вчителю самостійно здійснювати педагогічне проєктування, тобто планувати, моделювати, впроваджувати й оцінювати ефективність освітніх процесів, продуктів і середовищ. Ця компетентність охоплює не лише технічні навички (створення планів, матеріалів), а й рефлексивні, аналітичні, комунікативні та креативні аспекти діяльності.

Підходи науковців до визначення проєктувальних компетентностей узагальнено представимо у вигляді таблиці:

Автор / дослідник	Підхід до визначення проєктувальної компетентності
О. Пометун [4]	Розглядає проєктні компетентності як здатність учителя до створення освітніх ситуацій, у яких учні активно залучені в навчальну діяльність через проєкти.
Н. Бібік [1]	У системі Нової української школи акцентує на тому, що проєктувальні компетентності – це інструмент реалізації інтегрованого змісту та міжпредметної взаємодії.
С. Сисоєва [1]	Визначає проєктувальні компетентності як результат поєднання педагогічного мислення, методичних знань та інноваційного потенціалу особистості вчителя.
Л. Карамушка [2]	Додає психологічний компонент, вказуючи на готовність до творчого вирішення педагогічних завдань у нових умовах.
Tsybulsky D., Muchnik-Rozanov Y. [7]	Проєктувальні компетентності формуються як результат емоційно насиченого досвіду в освітньому проєкті, що активізує особистісну залученість і розвиток професійних навичок.
Ilyas A., Saeed M. [5]	Визначають проєктну компетентність як сукупність знань, умінь і впевненості в здатності організувати навчальний процес, базуючись на проєктній методології.
Reddy S., Kähkönen A.-L., Moate J. [6]	Підходять до проєктувальної компетентності через розвиток РСК (pedagogical content knowledge) у контексті проєктно орієнтованого навчання. Компетентність проявляється у вмінні поєднувати зміст і метод викладання в умовах проєкту.

Як бачимо, попри різні акценти, усі дослідження визнають, що проєктувальна компетентність формується не лише через знання, а через діяльність і рефлексію, а також має інтегративний характер, бо вона пов'язує методика, зміст, технології, комунікацію та інноваційність.

Спираючись на проаналізовані підходи ми можемо дати узагальнене визначення де під проєктувальними компетентностями майбутнього вчителя ми розуміємо інтегральну складову його професійної компетентності, що охоплює здатність до самостійного, обґрунтованого, креативного й ефективного педагогічного проєктування із використанням сучасних методик, цифрових технологій, міждисциплінарних підходів та з урахуванням потреб конкретного освітнього середовища.

Проєктувальні компетентності – це інтегральне утворення, що включає комплекс взаємопов'язаних компонентів [5, с. 29]. Згідно з системним і компетентнісним підходами, доцільно виділити чотири ключові компоненти:

1. *Когнітивний компонент* (змістово-інтелектуальний) забезпечує наявність у майбутнього вчителя необхідної системи знань, що дає змогу здійснювати обґрунтоване педагогічне проєктування. Він включає поняття про педагогічний проєкт, його етапи та види, знання сучасних методик навчання й освітніх технологій, розуміння психолого-педагогічних особливостей здобувачів освіти та знання цифрових інструментів (наприклад, Canva, Moodle, Miro, Padlet) для створення та реалізації проєктів. Прикладом прояву когнітивного компоненту є ситуація, коли студент може аргументовано обрати формат майбутнього уроку, враховуючи вікові особливості учнів, дидактичну мету і технічні можливості школи.

2. *Операційно-діяльнісний компонент* охоплює практичні навички й уміння реалізації знань у процесі проєктування та включає вміння формулювати цілі й завдання педагогічного проєкту, вміння розробляти навчальні сценарії, тематичні

планування, календарні графіки, здатність застосовувати ІКТ для створення навчального контенту (відео, інтерактиви, інфографіка) та навички управління командною роботою та спільного планування (у тому числі в Google Workspace, Microsoft Teams тощо). Прикладом прояву операційно-діяльнісного компоненту є ситуація, коли здобувач вищої освіти розробляє навчальний веб-квест з природознавства для 4 класу, створює структуру, завдання, форми зворотного зв'язку.

3. *Мотиваційно-ціннісний компонент* формує внутрішню установку на професійне саморозвиток, інноваційність, позитивну мотивацію до проектної діяльності та включає інтерес до експериментування, пошуку нових форм і методів, відповідальність за результати власного проєкту, ціннісне ставлення до навчального процесу та особистісного зростання учнів та готовність працювати в умовах невизначеності, адаптуватися до змін. Прикладом прояву мотиваційно-ціннісного компоненту є ситуація, коли студент самостійно ініціює реалізацію проєкту «Шкільна STEM-лабораторія» та шукає партнерів серед вчителів, батьків, волонтерів.

4. *Рефлексивний компонент* передбачає здатність до самоаналізу, об'єктивного оцінювання та коригування власної педагогічної діяльності та включає вміння аналізувати ефективність проєкту (за відгуками, результатами опитувань, спостереженнями), навички ведення портфоліо, рефлексивних щоденників, готовність приймати зворотний зв'язок і вчитися на власних помилках та встановлення зв'язків між результатами проектної діяльності та професійними компетентностями. Як приклад прояву рефлексивного компоненту можемо навести ситуацію, коли після реалізації проєкту студент аналізує труднощі, складає карту вдосконалення та презентує власні висновки на методичному семінарі.

Зміст компонентів проєктувальних компетентностей можемо представити в узагальненій таблиці [7]:

Компонент	Що включає	Прояв у практиці
Когнітивний	Знання про педагогічне проєктування, ІКТ, методику	Обґрунтований вибір форм і технологій навчання
Діяльнісний	Уміння створювати й реалізовувати проєкти	Розробка веб-квестів, цифрових уроків, міжпредметних проєктів
Мотиваційно-ціннісний	Інтерес, готовність до інновацій, ініціатива	Ініціація проєкту, залучення партнерів
Рефлексивний	Самоаналіз, оцінювання результатів, корекція	Ведення портфоліо, публічне представлення рефлексії

Сучасна підготовка педагогів передбачає інтеграцію міждисциплінарного змісту, де студенти опановують не лише методику викладання, а й технології навчання, психологію, цифрову грамотність, практико-орієнтованість навчання, що передбачає реальну участь студентів у проектній роботі, використання цифрових ресурсів – платформ, конструкторів курсів, інструментів для візуалізації, колаборації тощо та роль викладача як тьютора/фасилітатора, що не просто транслює знання, а допомагає студенту самостійно формувати освітні продукти.

Заглибитись у методологічну основу теми нам дозволить аналіз педагогічних умов, які сприяють ефективному формуванню проєктувальних компетентностей у майбутніх учителів. Педагогічні умови – це сукупність організаційних, змістових, методичних, психологічних та соціальних факторів, спеціально створених або скоригованих у педагогічному процесі, з метою досягнення бажаних результатів навчання, виховання або розвитку. Інакше кажучи, це сприятливе освітнє середовище, яке

забезпечує можливість повноцінного формування певної компетентності, якості або вміння.

У контексті досліджуваної нами теми, ці умови – це цілеспрямовані дії та освітні впливи, які забезпечують розвиток у студентів здатності до педагогічного проєктування. Вони включають *методичні умови* (вибір дидактичних підходів, які стимулюють проєктну діяльність, наприклад, проєктно орієнтоване навчання); *змістові умови* (інтеграція тем з педагогіки, ІКТ, методик викладання, що є основою для створення повноцінних проєктів); *технологічні умови* (наявність інструментів, платформ і цифрових ресурсів, які дозволяють реалізовувати проєкти); *організаційні умови* (така побудова навчального процесу, що дозволяє студентам працювати в команді, презентувати, аналізувати свої ідеї); *психолого-педагогічні умови* (підтримка викладачем ініціатив, створення атмосфери довіри, стимулювання до креативності, рефлексії). Впевнені, що педагогічні умови надзвичайно потрібні, бо сама по собі наявність знань про проєкти не гарантує здатності їх створювати. Лише за умови цілеспрямованої організації середовища (навчального процесу) студент вчиться на практиці, має мотивацію діяти самостійно, освоює інструменти сучасного вчителя, розвиває мислення та педагогічну автономію [3, с. 10]. Отже педагогічні умови формування проєктувальних компетентностей – це спеціально організовані елементи освітнього процесу, що створюють сприятливе середовище для розвитку у майбутнього вчителя здатності самостійно, творчо й ефективно здійснювати педагогічне проєктування.

На основі дослідницької роботи можемо надати розгорнутий і деталізований аналіз педагогічних умов, які сприяють ефективному формуванню проєктувальних компетентностей майбутніх учителів. Ці умови взаємопов'язані та формують комплексне освітнє середовище, що сприяє становленню сучасного, інноваційно мислячого педагога.

1. *Організація проєктно орієнтованого навчання*, тобто такої дидактичної моделі, в основі якої лежить виконання навчального проєкту як засобу формування знань, умінь і компетентностей. Воно має характер проблемного, дослідницького й міждисциплінарного підходу, який передбачає активну діяльність студентів у реальних або змодельованих освітніх умовах. Умова може реалізуватись при побудові курсу на основі проєктних завдань, наприклад, створення інтегрованого уроку, мінікурсу, освітньої гри тощо, при використанні реальних кейсів і освітніх потреб, при ротації ролей у груповій діяльності (керівник, дизайнер, експерт, модератор). Впевнені, що дотримання умови матиме значний педагогічний ефект у вигляді зростання відповідальності за результат, формування здатності до планування, координації, аналізу та розвитку критичного мислення й співпраці.

2. *Інтеграція міждисциплінарного підходу*. На наш погляд міждисциплінарність передбачає поєднання знань з різних галузей для створення цілісного проєкту, наближеного до реального освітнього процесу. Умовами успішної реалізації є викладання інтегрованих курсів (наприклад, «Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в початковій школі»), спільне проведення занять викладачами з різних кафедр (педагогіка + історія тощо). Педагогічним ефектом буде формування цілісного бачення педагогічного процесу, зростання гнучкості мислення та розвиток здатності до адаптації навчального змісту під різні вікові, тематичні та методичні контексти.

3. Застосування цифрових технологій, адже сучасне проєктування в освіті неможливе без володіння цифровими інструментами, які забезпечують створення, моделювання, реалізацію та оцінювання педагогічних продуктів. Вважаємо за доцільне використовувати хмарні платформи для спільної роботи над проєктами, освоєння візуальних інструментів Canva, Padlet, Miro, Jamboard та впровадження цифрових методів зворотного зв'язку (форми, опитування, Kahoot, Mentimeter). Це сприятиме розвитку цифрової грамотності як частини професійної компетентності,

формуванню готовності працювати в умовах дистанційного/змішаного навчання та зростанню креативності і технічної гнучкості педагога.

4. *Активне залучення студентів до творчої і практичної діяльності*, адже беззаперечно найефективнішим є навчання через діяльність, що має значення для студента. Залучення до реальної або змодельованої освітньої практики стимулює формування не лише знань, а й індивідуального педагогічного стилю. Важливо брати участь у шкільних проєктах, педагогічних практиках, волонтерських ініціативах, студентських конкурсах педагогічної майстерності, хакатонах освітніх ідей, участь у створенні освітнього контенту для реальних освітніх платформ, YouTube-каналів, соціальних мереж. Це сприятиме підвищенню мотивації через реалізацію власних ідей, розвитку підприємницького мислення в педагогіці та появі відчуття професійної ідентичності ще до виходу на ринок праці.

Ми переконані, що для формування проєктувальних компетентностей важливо створити синергію теоретичних знань, цифрових інструментів, практичного досвіду та творчого потенціалу студентів. Саме ці педагогічні умови дозволяють перейти від знань «про проєкти» до здатності створювати їх самостійно й ефективно.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, у результаті дослідження визначено, що проєктувальні компетентності включають когнітивний, операційно-діяльнісний, ціннісно-мотиваційний та рефлексивний компоненти.

Ми встановили, що ефективними умовами формування проєктувальних компетентностей є впровадження проєктно орієнтованого навчання, інтеграція міждисциплінарного контенту, створення цифрового освітнього середовища та проведення тренінгів і майстер-класів.

На наш погляд проєктувальні компетентності є базовим елементом професійної готовності майбутнього вчителя до інноваційної освітньої діяльності, їх формування можливе за умови поєднання теоретичної підготовки з активною практичною діяльністю. Вважаємо, що варто оновити зміст педагогічної освіти через впровадження курсів з освітнього проєктування та цифрових технологій.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку діагностичних інструментів оцінювання рівня сформованості проєктувальних компетентностей.

Література

1. Бібік Н. М. Професійні компетентності вчителя в умовах Нової української школи. *Освіта і управління*, 2021, №1, с. 22-29.
2. Карамушка Л. М. Психологічна готовність педагога до інновацій. *Психологія і суспільство*, 2021, № 3, с. 89-96.
3. Луговий В. І. Компетентнісний підхід у педагогічній освіті. *Педагогіка і психологія*, 2020, № 2, с. 5-12.
4. Пометун О. І. Проєктна діяльність учнів як засіб формування громадянських компетентностей. *Педагогічна думка*, 2019, №4, с. 33-38.
5. Ilyas, A., Saeed, M. (2021). *Project-Based Learning in Teacher Education: Effect on Prospective Science Teachers' Science Teaching Efficacy Beliefs*. *Pakistan Social Sciences Review*, 5(2), 26-35.
6. *Teacher's PCK on the Use of Project-Based Learning to Teach Science*. *Journal of Teacher Education and Educators*, 13(3), 211-227.
7. Tsybulsky, D., Muchnik-Rozanov, Y. (2021). *Project-based learning in science-teacher pedagogical practicum: the role of emotional experiences in building preservice teachers' competencies*. *Disciplinary and Interdisciplinary Science Education Research*, 3(9). URL: https://diser.springeropen.com/articles/10.1186/s43031-021-00037-8?utm_source=chatgpt.com (Дата звернення 18.04.2025).

References

1. Bibik, N. M. (2021). Profesiini kompetentnosti vchytelia v umovakh Novoi ukrainiskoi shkoly [Professional competencies of a teacher in the conditions of the New Ukrainian School]. *Osvita i upravlinnia*, (1), 22-29. Kyiv (Ukraine): Osvita i upravlinnia [in Ukrainian].
 2. Karamushka, L. M. (2021). Psykholohichna hotovnist pedahoha do innovatsii [Psychological readiness of a teacher for innovation]. *Psykhohiia i suspilstvo*, (3), 89-96. Kyiv (Ukraine): Psykhohiia i suspilstvo [in Ukrainian].
 3. Luhovyi, V. I. (2020). Kompetentnisnyi pidkhid u pedahohichnii osviti [Competency-based approach in teacher education]. *Pedahohika i psykhohiia*, (2), 5-12. Kyiv (Ukraine): Pedahohika i psykhohiia [in Ukrainian].
 4. Pometun, O. I. (2019). Proiektna diialnist uchniv yak zasib formuvannia hromadianskykh kompetentnostei [Students' project-based activity as a means of forming civic competencies]. *Pedahohichna dumka*, (4), 33-38. Kyiv (Ukraine): Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
 5. Ilyas, A., Saeed, M. (2021). *Project-Based Learning in Teacher Education: Effect on Prospective Science Teachers' Science Teaching Efficacy Beliefs*. *Pakistan Social Sciences Review*, 5(2), 26-35 [in English].
 6. *Teacher's PCK on the Use of Project-Based Learning to Teach Science*. *Journal of Teacher Education and Educators*, 13(3), 211-227 [in English].
 7. Tsybul'sky, D., Muchnik-Rozanov, Y. (2021). *Project-based learning in science-teacher pedagogical practicum: the role of emotional experiences in building preservice teachers' competencies*. *Disciplinary and Interdisciplinary Science Education Research*, 3(9). URL: https://diser.springeropen.com/articles/10.1186/s43031-021-00037-8?utm_source=chatgpt.com [in English].
-
-

Dolmatova M.

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Applied Linguistics Department,
Nizhyn Mykola Gogol State University
dolmatovam129@gmail.com
orcid.org/0000-0002-8116-5952

Hordiienko T.

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department
of Pedagogy, Primary Education and Educational Management,
Nizhyn Mykola Gogol State University
hordienkotana@gmail.com
orcid.org/0000-0002-4662-1895

Zhang Jun

applicant of the third (educational and scientific) level of higher education,
specialty 011 Educational and pedagogical sciences,
Nizhyn Mykola Gogol State University
czanczun@gmail.com
orcid.org/0009-0001-8002-3207

THEORETICAL ASPECTS OF FORMING DESIGN COMPETENCES OF A FUTURE TEACHER

The article examines the theoretical aspects of the formation of design competencies of a future teacher in the context of modern requirements for professional pedagogical training. Taking into account the transformations in education associated with digitalization, orientation to a competency-based approach and the growth of the role of integrated knowledge, the teacher's ability to qualitatively design the educational process is gaining particular importance.

The study clarifies the conceptual and categorical apparatus of the topic, in particular, reveals the meaning of the term "design competencies", which is considered as an integrated complex of knowledge, skills, abilities, values and personal qualities that provide the ability to initiate, plan, implement and reflect on pedagogical projects. The main structural components of design competence are identified: cognitive, activity, motivational-value and reflexive.

Special attention is paid to the analysis of pedagogical conditions that contribute to the effective formation of these competencies in future teachers: the organization of project-oriented learning, the integration of an interdisciplinary approach, the use of digital technologies, and the active involvement of students in creative and practical activities.

The article also substantiates the role of the teacher as a facilitator of the educational process and a bearer of the values of project culture. It is concluded that the systematic introduction of project methods in the training of future teachers is a guarantee of their readiness for innovative activity in the conditions of the New Ukrainian School.

Key words: project competencies, future teacher, project activity, pedagogical education, competency-based approach.